

nationale ombudsman

Rapport

De Raad voor de Kinderbescherming moet afwijkend eindadvies beter motiveren

Het oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klachten over de Raad voor de Kinderbescherming deels ongegrond, deels gegrond. De Kinderombudsman vindt de klacht over de Raad voor de Kinderbescherming gegrond.

De inhoudsopgave

De inleiding	3
De klachten	3
Wat ging er aan de klachten vooraf?	4
De klachtenprocedure bij de Raad	5
Het onderzoek door de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman	6
De visie van de Raad	6
De visie van mevrouw Lewis	8
Het oordeel van de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman	8
De conclusie	12
Instemming	13
De aanbevelingen	13

De inleiding

Dit rapport gaat over de klachten van mevrouw Lewis.¹ Zij had een relatie met de heer De Groot, waaruit in 2016 Nathalie is geboren. Zij woonden toen in het Verenigd Koninkrijk. Binnen een jaar na haar geboorte is Nathalie met haar vader meegegaan naar Nederland en in Friesland gaan wonen. Mevrouw Lewis en later ook haar andere dochter Zara, geboren in 2013 uit een eerdere relatie, kwamen kort daarna in Friesland wonen. Na enkele weken is de relatie met de heer De Groot geëindigd. Mevrouw Lewis en Zara zijn toen weer teruggegaan naar het Verenigd Koninkrijk met het idee later weer in Nederland te gaan wonen. Mevrouw Lewis is op dat idee teruggekomen en wilde dat Nathalie bij haar en Zara in het Verenigd Koninkrijk kwam wonen. Mevrouw Lewis is Brits en spreekt geen Nederlands en de vader van Nathalie is Nederlands.

De rechtbank bepaalde in 2018 de hoofdverblijfplaats van Nathalie bij mevrouw Lewis. De rechtbank zag aan de ene kant dat Nathalie lange tijd bij haar vader woonde en daar gewend was. Aan de andere kant vond de rechtbank het ook belangrijk voor Nathalie dat ze kan opgroeien bij haar halfzus. De rechtbank vond het belangrijk dat Nathalie zo veel als mogelijk in de sociale context van een gezin opgroeit en vond daarbij de aanwezigheid van haar halfzus een duidelijk toegevoegde waarde hebben.

De heer De Groot ging tegen de uitspraak van de rechtbank in beroep. En het hof vroeg de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de Raad) om advies.

De Raad adviseerde het hof vervolgens dat Nathalie haar hoofdverblijfplaats bij de heer De Groot heeft. Aan dit laatste advies ging een voorlopig advies van de Raad vooraf waarin de Raad juist adviseerde dat Nathalie bij mevrouw Lewis zou wonen. Het hof vernietigde in 2019 de uitspraak van de rechtbank en bepaalde de hoofdverblijfplaats bij de heer De Groot met een maandelijkse weekendregeling en een vakantieregeling van Nathalie met mevrouw Lewis.

Mevrouw Lewis is niet tevreden over de wijze van totstandkoming van het advies en de communicatie van de Raad daarover met haar. Zij voelt zich overvallen door het raadsrapport met het definitieve advies van de Raad en vindt dat de Raad geen oog heeft gehad voor de band van Nathalie en Zara en het contact tussen hen. Ook vindt mevrouw Lewis dat zij niet voldoende gelegenheid heeft gehad om te reageren op een aan haar in het voortraject toegezonden gespreksverslag.

In dit rapport staan de klachten, de bevindingen en het oordeel van de Nationale ombudsman over twee klachten en het oordeel van de Kinderombudsman over één klacht.

De klachten

Klacht 1

Mevrouw Lewis klaagt erover dat de Raad niet zorgvuldig heeft gehandeld door het voorlopige advies over de hoofdverblijfplaats van Nathalie te delen met de beide ouders, terwijl dit advies daarna is gewijzigd. En dat onduidelijk is op welke gronden de Raad tot deze wijziging is gekomen.

Klacht 2

Daarnaast klaagt mevrouw Lewis erover dat het belang van Nathalie om samen op te groeien met haar halfzus niet op de juiste wijze is betrokken bij het onderzoek van de Raad.

Klacht 3

Tot slot klaagt mevrouw Lewis erover dat zij een gespreksverslag van de Raad in een onofficiële Engelse vertaling ontving. Zij klaagt erover dat zij daardoor is benadeeld in haar mogelijkheid om goed te kunnen reageren, mede gelet op de reactietermijn van drie dagen.

---

¹ Deze naam en andere in dit rapport genoemde namen zijn fictieve namen.

Wat ging er aan de klachten vooraf?

Contacten tussen raadsonderzoekers en ouders en overleg intern over het (voorlopige)advies, zoals beschreven in het raadsrapport

25 juni 2019	huisbezoek en persoonlijk gesprek met de heer De Groot en daar Nathalie gezien
27 juni 2019	skype-gesprek met mevrouw Lewis (met telefonische tolk)
2 juli 2019	e-mail met (onofficieel in het Engels vertaald) gespreksverslag van skype-gesprek aan mevrouw Lewis en whatsapp waarin mevrouw Lewis vraagt om een officiële vertaling
3 juli 2019	e-mail waarin mevrouw Lewis om gespreksverslag in het Nederlands vraagt
4 juli 2019	e-mail met vragen aan de heer De Groot n.a.v. skype-gesprek met mevrouw Lewis
5 juli 2019	e-mail van mevrouw Lewis met reactie op gespreksverslag
8 juli 2019	persoonlijk adviesgesprek met de heer De Groot waarin voorlopig advies is besproken
8 juli 2019	persoonlijk adviesgesprek met mevrouw Lewis (met telefonische tolk) waarin voorlopig advies is besproken
10 juli 2019	multidisciplinair intern overleg
17 juli 2019	intern overleg bij de Raad
24 juli 2019	telefonisch adviesgesprek met mevrouw Lewis en toezending van het raadsrapport
24 juli 2019	adviesgesprek met de heer De Groot en toezending van het raadsrapport

Om een beeld te krijgen van de situaties bij beide ouders van Nathalie, spraken de raadsonderzoekers eind juni met de heer De Groot en zagen zij Nathalie bij hem thuis. Via skype spraken zij met mevrouw Lewis met behulp van een telefonische tolk. Van dat gesprek maakten de raadsonderzoekers een gespreksverslag en mailden dat naar mevrouw Lewis. Zij vroegen haar om binnen drie dagen te reageren op dat verslag zodat haar reactie op het gespreksverslag in het volgende gesprek kon worden meegenomen. Het verslag was in het Nederlands gemaakt en naar mevrouw Lewis gestuurd in een via google translate in het Engels vertaalde versie. Mevrouw Lewis vond die vertaling niet nauwkeurig en zij miste belangrijke informatie. Zij vroeg om een officiële vertaling in het Engels. Toen zij die niet kon krijgen, vroeg zij om met spoed de Nederlandse versie toe te zenden. Uiteindelijk ontving zij het gespreksverslag in het Nederlands en reageerde mevrouw Lewis binnen de gevraagde termijn op het gespreksverslag.

Meteen na het weekend spraken de raadsonderzoekers opnieuw met beide ouders apart. Onderwerp van gesprek was de voorlopige conclusie van het onderzoek. Dat advies hield in dat Nathalies hoofdverblijfplaats bij mevrouw Lewis zou zijn. Uit het raadsrapport blijkt dat mevrouw Lewis zich in het advies kon vinden en dat zij aangaf ervoor te zullen zorgen dat de heer De Groot een grote rol houdt in het leven van Nathalie. Uit het rapport blijkt ook dat de heer De Groot had aangegeven dat hij met dat advies nooit meer Nathalie te zien zou krijgen. De Raad vond het een moeilijke situatie en heeft na de gesprekken met de beide ouders diverse keren intern en ook multidisciplinair overleg over het te geven advies gehad. De Raad overwoog een "deelonderzoek" door een gedragsdeskundige die nog niet bij het onderzoek betrokken was. Om zo meer te krijgen op de contacten tussen Nathalie met haar vader en met haar moeder. De Raad heeft dat deelonderzoek toch niet gedaan. De Raad had immers geen grote zorgen over de situatie bij mevrouw Lewis of bij de heer De Groot. En ook niet over de ontwikkeling van Nathalie. Verder vond de Raad dat Nathalie en de beide ouders snel duidelijkheid moesten krijgen. Daarom heeft de Raad nogmaals goed het dossier en het lopende onderzoek tot zich genomen. En op basis van die informatie is de Raad tot zijn conclusie gekomen. Het definitieve advies was niet de hoofdverblijfplaats bij mevrouw Lewis maar bij de heer De Groot. Het belang van Nathalie gaf de doorslag. Zij was volgens de Raad meer geworteld en gehecht in Nederland dan in het Verenigd Koninkrijk. De Raad vond dat het voor Nathalie beter was om zo min mogelijk verhuizingen van de ene ouder naar de andere ouder mee te maken. Een verhuizing naar het Verenigd Koninkrijk en afstand nemen van haar huidige verzorgende ouder en hechtingsfiguur (en diens netwerk) kon volgens de

Raad mogelijk verkeerd uitpakken voor Nathalie. Omdat het goed gaat met Nathalie bij haar vader in Nederland, wilde de Raad dat risico niet nemen.

De klachtenprocedure bij de Raad

De klachten van mevrouw Lewis zijn behandeld door de klachtadviescommissie van de Raad (hierna de KAC). De KAC heeft de klachten van mevrouw Lewis deels gegrond en deels ongegrond verklaard. De directeur regio Noord Nederland van de Raad heeft de oordelen van de KAC deels overgenomen. Daarna is er nog een briefwisseling geweest tussen mevrouw Lewis en de directeur van de Raad.

Ten aanzien van klacht 1 (delen van voorlopig advies en toelichting op wijziging van het advies)

De KAC is van oordeel dat de Raad niet zorgvuldig genoeg heeft gehandeld door het voorlopige advies over de hoofdverblijfplaats van Nathalie met mevrouw Lewis en de heer De Groot te delen. De Raad had terughoudend moeten zijn als hij nog niet zeker is van de definitieve uitkomst. En verder vindt de KAC dat in het rapport onvoldoende inzichtelijk wordt gemaakt waarom het advies is gewijzigd. Een transparante uitleg van de wijziging van het advies had naar het oordeel van de KAC kunnen bijdragen aan het beter begrijpen van het advies.

De directeur van de Raad vindt, anders dan de KAC, dat de Raad een voorlopig advies moet kunnen formuleren en delen met de ouders. In het definitieve raadsrapport worden de reacties van ouders immers opgenomen en moet aangegeven worden of deze hebben geleid tot wijziging in het rapport of advies. Net als de KAC vindt de directeur echter dat uit het rapport onvoldoende duidelijk is waarom na de adviesgesprekken van 8 juli 2019 het opnieuw wegen van de mogelijkheden en belemmeringen heeft geleid tot een ander advies (hoofdverblijfplaats bij de heer De Groot in plaats van bij mevrouw Lewis). De directeur heeft een gevolg verbonden aan de gegrondverklaring van dit klachtonderdeel. De directeur zal bij het onderzoeksteam onder de aandacht brengen dat een wijziging van een voorgenomen besluit in het definitieve rapport op transparante en inzichtelijke wijze uitgelegd dient te worden.

Ten aanzien van klacht 2 (het belang van Nathalie om samen met haar halfzus op te groeien)

De KAC wijst op het Kwaliteitskader van de Raad waarin staat aangegeven dat de Raad moet inventariseren welke personen deel uitmaken van het sociale netwerk van het gezin en zo nodig bij het onderzoek betrekken. De KAC merkt op dat de rechtbank het heel belangrijk vond dat Nathalie samen met haar halfzus kon opgroeien. De rechtbank vond dit zelfs belangrijker dan de gehechtheid tussen Nathalie en haar vader. De KAC vindt dat niet voldoende duidelijk is geworden in hoeverre Zara, de halfzus van Nathalie, daadwerkelijk in het onderzoek van de Raad is meegenomen. De KAC vindt dan ook dat de Raad tijdens het onderzoek meer aandacht had kunnen hebben voor de positie van Zara in relatie tot Nathalie. De Raad had naar het oordeel van de KAC Zara zo mogelijk op enige wijze in het onderzoek moeten betrekken. De KAC vindt dat de Raad ook had kunnen laten weten waarom de Raad dit anders ziet dan de rechtbank. Dat had het advies over de hoofdverblijfplaats duidelijker en begrijpelijker kunnen maken. De directeur van de Raad is het hier niet mee eens. Hij vindt dat de Raad het belang van Nathalie voortdurend centraal heeft gezet en vanuit diverse invalshoeken heeft bekeken wat het meest in haar belang is. Hierbij is oog geweest voor de band die zij met Zara heeft. De directeur vindt het terecht dat Zara niet betrokken is in het onderzoek, gelet op haar minderjarigheid en het feit dat zij niet in Nederland woont. Het spreken/horen van Zara over de situatie van haar zus Nathalie, zou volgens de directeur alleen kunnen als hiertoe aanleiding is, bijvoorbeeld als er zorgen zijn over de opvoedsituatie. Die zorgen waren er in deze zaak niet.

Ten aanzien van klacht 3 (geen officiële vertaling in het Engels van een gespreksverslag)

De KAC vindt het niet de verantwoordelijkheid van de Raad om stukken in het Engels te laten vertalen. Naar haar oordeel heeft de Raad niet onzorgvuldig gehandeld door het gespreksverslag niet officieel te laten vertalen. De KAC heeft wel een aanbeveling gedaan aan de Raad omdat er in het Kwaliteitskader niets staat over het gebruik van een tolk of over vertaling van het rapport. Zij vindt het wenselijk om in het

Kwaliteitskader en in de voorlichting via folders en op de website duidelijker te maken hoe de Raad omgaat met betrokkenen die de Nederlandse taal niet goed beheersen.

De directeur van de Raad is het met de KAC eens en heeft deze aanbeveling overgenomen.

Nadere briefwisseling tussen mevrouw Lewis en de Raad

Mevrouw Lewis stuurt op 16 juni 2021 een brief naar de directeur van de Raad over de klachtafhandeling. Zij vraagt onder meer aan de directeur om nog uit te leggen waarom het definitieve advies anders is dan het voorlopige advies. Zij heeft gevraagd om aanpassing van het raadsrapport, waarin duidelijk wordt aangegeven welke overwegingen hebben geleid tot afwijking van het voorlopige advies.

De directeur van de Raad reageert op 29 juni 2021 per brief. Hij laat nog een keer weten dat de Raad wil leren van de klacht. En dat hij wil dat het multidisciplinair team het voortaan op transparante en inzichtelijke wijze uitlegt als een definitief besluit anders is dan een voorlopig besluit. De directeur schrijft in deze brief aan mevrouw Lewis ook dat hij met zijn reactie niet beoogd had opdracht te geven om het raadsrapport aan te passen. Hij betreurt dat zijn reactie op twee manieren kon worden uitgelegd.

Het onderzoek door de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman

Mevrouw Lewis is het niet eens met de beslissing van de Raad op haar klachten en neemt contact op met de Kinderombudsman en de Nationale ombudsman. De ombudsman formuleert op basis van de informatie van mevrouw Lewis drie klachten en legt die voor aan de Raad. De ombudsman stelt ook een aantal vragen aan de Raad. De Raad reageert op de klachten en vragen van de ombudsman. Een medewerker van de ombudsman stelt mevrouw Lewis vervolgens telefonisch op de hoogte van de antwoorden en stelt haar in de gelegenheid om daarop in dat telefoongesprek te reageren. Mevrouw Lewis maakt van die mogelijkheid gebruik.

De ombudsman vat hieronder de antwoorden van de Raad en de reactie daarop van mevrouw Lewis per klacht samen. De Nationale ombudsman geeft een oordeel over de klachten 1 en 3. De Kinderombudsman geeft een oordeel over klacht 2.

De visie van de Raad

De Raad heeft in de antwoorden op de vragen van de ombudsman laten weten hoe hij in het algemeen werkt en hoe dat is gegaan in de zaak van mevrouw Lewis.

Ten aanzien van klacht 1 (delen van voorlopig advies en toelichting op wijziging van het advies)

De Raad laat weten wat zijn werkwijze is in zaken waarin door de rechter om een advies wordt gevraagd over de hoofdverblijfplaats of zorgregeling. Deze werkwijze is als volgt. Nadat in onderzoek informatie is verzameld wordt deze informatie besproken en gewogen. Dit leidt tot een advies. Dit advies wordt met de ouders besproken in een adviesgesprek. Daarna krijgen de ouders het conceptrapport. Zij kunnen dan binnen vijf werkdagen reageren op het conceptrapport. Daarna wordt beoordeeld of de reacties van de ouders leiden tot aanpassingen in het raadsrapport, het besluit of het advies.

De Raad schrijft dat in het algemeen het doel van het delen van het voorlopige advies met ouders kan zijn om bij hen te toetsen hoe haalbaar het advies is. De Raad neemt de reacties van de ouders dan mee in het uiteindelijke advies. De Raad wil open en transparant werken en ook aan de beide ouders laten weten welke dilemma's en wegen er zijn.

In deze zaak is in het adviesgesprek het voorlopige advies met mevrouw Lewis besproken. De Raad stelt dat de besluitvorming over de hoofdverblijfplaats van Nathalie nog niet klaar was toen dit gesprek plaatsvond. De Raad heeft het voorlopige advies toch met haar besproken omdat de Raad het voorlopige advies kort daarvoor ook met de heer De Groot had besproken.

De Raad schrijft dat de raadsonderzoekers in het gesprek op 8 juli 2019 direct aan mevrouw Lewis hebben verteld wat het voorlopig advies was. Namelijk dat de hoofdverblijfplaats van Nathalie bij mevrouw Lewis moest zijn. Maar ook dat de Raad de zaak intern nog een keer goed wilde doornemen. En de mogelijkheden en belemmeringen nogmaals goed wilde afwegen. De reden daarvoor was dat de zaak complex was. De Raad schrijft dat aan mevrouw Lewis is verteld dat dit mogelijk tot een ander advies zou kunnen leiden. Of tot aanvullend onderzoek. De Raad schrijft desgevraagd dat de raadsonderzoekers niet tegen mevrouw Lewis hebben gezegd dat het onwaarschijnlijk was dat het advies nog zou wijzigen.

Terugkijkend vindt de Raad dat het in dit geval beter was geweest om geen voorlopig advies met de ouders te delen. De Raad heeft niet gewild dat er onduidelijkheid bij mevrouw Lewis ontstond. En dat is nu toch gebeurd. De Raad benadrukt verder dat het definitieve advies zorgvuldig is genomen en goed is gemotiveerd. Maar geeft ook aan dat niet voldoende duidelijk is uitgelegd waarom het advies is gewijzigd van hoofdverblijfplaats bij mevrouw Lewis in het Verenigd Koninkrijk naar hoofdverblijfplaats bij de vader in Nederland. De Raad heeft de klacht van mevrouw Lewis daarover daarom gegrond verklaard. De Raad verbindt daar ook gevolgen aan, namelijk dat ervan wordt geleerd voor toekomstige zaken.

Ten aanzien van klacht 2 (het belang van Nathalie om samen met haar halfzus op te groeien)

De Raad herhaalt dat het onderzoeksteam steeds het belang van Nathalie centraal heeft gesteld en dat daarbij ook oog is geweest voor de band van Nathalie met haar halfzus. De Raad vindt dat in het rapport op zorgvuldige wijze is onderbouwd waarom de Raad het in het belang van Nathalie vindt dat zij bij haar vader in Nederland blijft wonen.

De Raad herhaalt ook dat het horen van Zara de situatie van haar zus Nathalie erg ingrijpend en belastend is en daarom ongewenst is als het onderzoek zich niet op Zara zelf richt.

De Raad is het niet eens met de KAC die had geoordeeld dat de Raad zijn beslissing beter had kunnen motiveren gelet op de eerdere beslissing van de rechtbank.

Ten aanzien van klacht 3 (geen officiële vertaling in het Engels van een gespreksverslag)

De Raad vindt dat in beginsel de ouder die geen Nederlands kan lezen, zelf moet zorgen voor de vertaling van raadsrapporten. Volgens de Raad is het beleid hierover aan het begin van het onderzoek aan mevrouw Lewis toegelicht en geldt dat ook voor het gespreksverslag.

Om mevrouw Lewis ter wille te zijn heeft de raadsonderzoeker het gespreksverslag in het Engels willen toesturen. Omdat er geen tijd was voor een officiële vertaling, is een vertaling met hulp van Google Translate gemaakt en toegezonden. Normaal gesproken krijgen ouders pas inzage in het verslag van het adviesgesprek bij de inzage in het conceptrapport. Soms kiest de Raad er voor om het gespreksverslag voorafgaand daaraan aan de ouders toe te sturen. De Raad heeft er in deze zaak voor gekozen om dat te doen vanwege de verschillende visies van de ouders. Zo konden zij die al in het gespreksverslag lezen. Ook konden zij bekijken of hun eigen visie goed op papier stond en kregen zij gelegenheid hierop te reageren. De Raad laat weten dat de raadsonderzoekers de reactie op het gespreksverslag en aanpassingen hebben verwerkt. Zij konden goed uit de voeten met wat mevrouw Lewis schreef. De meeste aanvullingen en aanpassingen zijn woordelijk in het verslag opgenomen. Op een klein aantal punten is de strekking ervan opgenomen in het gespreksverslag.

Terugkijkend was het beter geweest als de raadsonderzoeker duidelijk had gemaakt wat het beleid van de Raad op dit punt is. En daarom had de raadsonderzoeker het verslag in het Nederlands moeten toesturen met daarbij de vermelding dat dit verslag niet door de Raad kon worden vertaald. De Raad begrijpt dat er verwachtingen bij mevrouw Lewis zijn ontstaan dat de Raad wel een mogelijkheid had om het gespreksverslag officieel te laten vertalen.

De Raad geeft aan dat gesprekken met ouders die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen worden gedaan met een (telefonische) tolk. De Raad vindt dat de belangen van ouders op die manier voldoende zijn gewaarborgd. Het is aan de ouders zelf om te beslissen of zij een conceptrapport willen laten vertalen.

De Raad laat aan de ombudsman weten dat er naar aanleiding van de klacht van mevrouw Lewis een aanpassing is gedaan in het Kwaliteitskader (2021). In paragraaf 4.5 van het Kwaliteitskader staat nu: "Het uitgangspunt is dat een cliënt die onvoldoende Nederlands kan lezen zelf moet zorgen voor de vertaling van het raadsrapport." Hetzelfde geldt voor de vertaling van een gespreksverslag. De Raad laat weten dat dit ook aan mevrouw Lewis is verteld.

Tot slot heeft de Raad aan de ombudsman laten weten dat ouders om een langere reactietermijn dan vijf werkdagen kunnen vragen. De Raad beslist dan of dat mogelijk is. Daarbij wordt meegewogen wat dat betekent voor het belang van het kind. Mevrouw Lewis heeft niet gevraagd om een verlenging van de termijn. Mevrouw Lewis heeft via haar advocaat laten weten dat zij het niet eens is met het definitieve advies van de Raad. En dat zij dat zou laten weten aan het hof in plaats van aan de Raad. Daarom was er geen aanleiding tot het verlengen van de reactietermijn, aldus de Raad.

De visie van mevrouw Lewis

Ten aanzien van klacht 1 (delen van voorlopig advies en toelichting op wijziging van het advies)

Mevrouw Lewis blijft erbij dat de Raad in het adviesgesprek tegen haar heeft gezegd dat het heel onwaarschijnlijk was dat het definitieve advies anders zou zijn dan het voorlopige advies. Zij vindt dan ook dat de Raad haar daarmee valse hoop heeft gegeven omdat het definitieve advies opeens anders bleek te zijn. Dat de Raad erkent dat het achteraf beter was geweest geen voorlopig advies te geven omdat dit verwarrend was, voegt voor mevrouw Lewis weinig toe.

Mevrouw Lewis laat ook weten dat zij nog steeds niet weet waarom het definitieve advies anders was dan het voorlopige advies. Die vraag houdt haar nog steeds bezig. De Raad heeft nooit aan haar verteld welke informatie anders is gewogen. Zij heeft zelf niets aan het gevolg dat de Raad verbindt aan de grondverklaring, namelijk dat daarvan wordt geleerd voor toekomstige zaken.

Ten aanzien van klacht 2 (het belang van Nathalie om samen met haar halfzus op te groeien)

Mevrouw Lewis vindt het nog steeds onbegrijpelijk dat er geen aandacht is geweest voor het samen opgroeien van Nathalie met Zara in het gezin van mevrouw Lewis. Zij heeft nu twee kinderen in twee verschillende landen terwijl dit nooit haar bedoeling is geweest. De situatie is verwoestend voor haar en haar twee kinderen, die samen willen zijn. Mevrouw Lewis gelooft niet dat de rechten van Nathalie en Zara op een gezinsleven überhaupt in overweging zijn genomen door de Raad.

Ten aanzien van klacht 3 (geen officiële vertaling in het Engels van een gespreksverslag)

Mevrouw Lewis laat weten dat de Raad nooit aan haar heeft verteld dat zij de stukken van de Raad zelf moest laten vertalen. Zij is het ook niet eens met dit beleid van de Raad. Omdat dat leidt tot ongelijkheid tussen de ouders als een van hen Nederlandstalig is en de ander niet. De ene ouder kan de stukken dan wel lezen en de andere ouder niet. De situatie rondom het gespreksverslag heeft voor veel stress gezorgd, aldus mevrouw Lewis. Mevrouw Lewis vindt ook dat de Raad het gespreksverslag niet in de onofficiële vertaling had moeten opsturen. Er ontbrak hierdoor veel informatie in dat verslag. Zij vindt dat het onderzoek van de Raad niet grondig was.

Het oordeel van de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman

De Nationale ombudsman en de Kinderombudsman geven een oordeel over wat de Raad heeft gedaan tijdens het raadsonderzoek naar de hoofdverblijfplaats. En niet over de inhoud van het advies. De rechter is

degene die een uitspraak doet over de hoofdverblijfplaats van de minderjarige. Dat ligt buiten de bevoegdheid van de ombudsmannen.

Het oordeel ten aanzien van eerste deel klacht 1 (delen van voorlopig advies)

De Nationale ombudsman is van oordeel dat dit klachtonderdeel ongegrond is. De ombudsman acht het handelen van de Raad op dit punt behoorlijk.

De toelichting bij het oordeel

De Raad heeft voldoende toegelicht waarom het voorlopige advies in het algemeen met ouders wordt gedeeld. Namelijk om te toetsen hoe haalbaar het advies is. En om de reacties van de beide ouders mee te wegen in het definitieve advies. De ombudsman sluit zich hierbij aan.

De Raad heeft laten weten dat het in de zaak van mevrouw Lewis beter was geweest als er geen voorlopig advies zou zijn gedeeld. Omdat het onderzoek nog niet klaar was op het moment dat het voorlopige advies werd gedeeld en omdat er daardoor onduidelijkheid is ontstaan bij mevrouw Lewis.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat het de Raad vrij staat om tijdens het onderzoek naar de hoofdverblijfplaats van de minderjarige een voorlopig advies met de ouders te delen. Het is aan de Raad om de afweging te maken of die werkwijze wel of niet verstandig is.

Het oordeel ten aanzien van tweede deel klacht 1 (toelichting op wijziging van het advies)

De Nationale ombudsman is van oordeel dat dit klachtonderdeel gegrond is. De ombudsman acht het handelen van de Raad dan ook niet behoorlijk.

Het toetsingskader

De Nationale ombudsman toetst de klacht aan het beginsel van goede motivering. Het beginsel van goede motivering houdt in dat de overheid haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uitlegt. En ook aangeeft op welke wettelijke bepalingen de handeling of het besluit is gebaseerd, van welke feiten zij is uitgegaan en hoe zij rekening heeft gehouden met de belangen van de burgers. Deze motivering moet voor de burger begrijpelijk zijn.

De Raad heeft dit klachtonderdeel gegrond verklaard. De Raad is van oordeel dat hij in het raadsrapport onvoldoende inzichtelijk heeft gemaakt waarom het advies is gewijzigd. De ombudsman kan zich daarin vinden. De Raad heeft aan de gegrondverklaring van dit klachtonderdeel ook een gevolg verbonden. Namelijk dat de Raad daarvan wil leren voor toekomstige zaken door beslissingen goed te motiveren.

De ombudsman constateert echter dat de Raad aan dit gegrond verklaarde klachtonderdeel geen gevolg verbindt voor de zaak van mevrouw Lewis. Terwijl het mevrouw Lewis nog steeds niet duidelijk is waarom de Raad alsnog tot een andere conclusie is gekomen. De Raad erkent weliswaar dat het voor mevrouw Lewis niet duidelijk is waarom het definitieve advies anders is dan het voorlopige advies, maar laat na dit alsnog duidelijk te maken.

De ombudsman stelt vast dat de Raad het dossier en het lopende raadsonderzoek nogmaals goed tot zich heeft genomen en op basis van die informatie tot een (andersluidende) conclusie is gekomen. De Nationale ombudsman vindt het belangrijk dat – bij een afwijkend eindadvies – de Raad goed motiveert waarom het eindadvies afwijkt van het voorlopige advies. De ombudsman leest in het raadsrapport noch in de reactie op dit klachtonderdeel naar de ombudsman welke factoren na het adviesgesprek anders zijn gewogen dan vóór dat adviesgesprek.

De Nationale ombudsman is daarom van oordeel dat het beginsel van goede motivering hiermee is geschonden. En is van oordeel dat de Raad die uitleg alsnog dient te geven aan mevrouw Lewis. De Nationale ombudsman verbindt een aanbeveling aan dit oordeel.

Het oordeel ten aanzien van klacht 2 (het belang van Nathalie om samen met haar halfzus op te groeien)

De Kinderombudsman is van oordeel dat deze klacht gegrond is.

Het toetsingskader

Bij de beoordeling van de klacht van mevrouw Lewis toetst de Kinderombudsman of de Raad in lijn heeft gehandeld met de kinderrechten van Nathalie die zijn vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag². Hieronder wordt beschreven welke kinderrechten en General Comments³ relevant zijn voor de situatie van Nathalie.

Het belang van het kind als eerste overweging

In artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag staat dat het belang van het kind een eerste overweging moet zijn als er een beslissing wordt genomen die het kind raakt. Deze verplichting geldt voor openbare en particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn, rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten en wetgevende lichamen.⁴ Het Kinderrechtencomité heeft in General Comment nr. 14 beschreven hoe een beslissing kan worden genomen waarbij het belang van het kind voorop staat.⁵ De eerste stap houdt in dat onderzocht moet worden welke beslissing het meest in het belang is van het kind. De overige rechten uit het Kinderrechtenverdrag kunnen gebruikt worden om hieraan invulling te geven. In de situatie van Nathalie zijn de volgende kinderrechten relevant: het recht op ontwikkeling (artikel 6), het recht op identiteit (artikel 8), het recht op participatie (artikel 12) en tot slot het recht op bescherming van het gezinsleven (artikel 16). De tweede stap houdt in dat alle andere belangen (dan die van het kind) in kaart moeten worden gebracht. Vervolgens dient bij stap drie een afweging gemaakt te worden tussen de belangen van het kind en de overige belangen. Stap vier houdt in dat de beslissing wordt uitgelegd aan het kind.

Het recht op gezinsleven en op bescherming van de identiteit

Op basis van artikel 16 van het Kinderrechtenverdrag heeft ieder kind het recht op bescherming van zijn gezinsleven. Het begrip gezinsleven dient ruim opgevat te worden. Het ziet niet alleen op het gezinsleven dat een kind heeft met zijn ouders, maar ook met zijn broers en zussen.⁶ De overheid heeft de taak om het kind te beschermen tegen een onrechtmatige of willekeurige inbreuk op zijn gezinsleven. Wanneer er een rechtmatige inbreuk op het gezinsleven wordt gemaakt, moet deze nog steeds in overeenstemming zijn met de rechten uit het Kinderrechtenverdrag.⁷ Het gezinsleven wordt niet alleen beschermd door artikel 16, maar ook door artikel 8 van het Kinderrechtenverdrag. In dit artikel staat dat ieder kind het recht heeft op bescherming van zijn identiteit, waarbij de naam, nationaliteit en familiebetrekkingen expliciet genoemd worden als onderdeel van de identiteit. Ook hier geldt dat het begrip familiebetrekkingen zowel ziet op de band van een kind met zijn ouders als met zijn broers en zussen. Uit de literatuur volgt daarnaast dat ook het persoonlijk verleden van het kind, de cultuur, religie, taal, uiterlijk, vaardigheden, geslacht en seksualiteit als onderdeel van de identiteit van het kind kunnen worden beschouwd.⁸

Het recht op ontwikkeling en op participatie

Ieder kind heeft op basis van artikel 6 van het Kinderrechtenverdrag het recht om zich zo goed mogelijk te

---

² Zie bijlage bij dit rapport.

³ Hierin wordt uitgelegd hoe één of meerdere kinderrechten uit het Kinderrechtenverdrag moeten worden geïnterpreteerd.

⁴ Artikel 3 lid 1 Kinderrechtenverdrag.

⁵ UN Document CRC/C/GC/14, par. 46 e.v. De Kinderombudsman heeft deze richtlijnen omgezet in het stappenplan 'het beste besluit voor het kind', te raadplegen via: [Brochure Het beste besluit | De Kinderombudsman](#).

⁶ Tobin, J., 'The UN Convention on the Rights of the Child. A commentary', Oxford: Oxford University Press 2019, p. 579-580.

⁷ Detrick, 'A Commentary on the United Nations Convention on the Rights of the Child', Vrije Universiteit Amsterdam: 1999, p. 164.

⁸ Hodgkin, R., Newell, P., 'Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child', Geneva: UNICEF 2007, p. 115.

ontwikkelen. Het begrip ontwikkeling moet ruim opgevat worden. Volgens het Kinderrechtencomité ziet het zowel op de lichamelijke, geestelijke, spirituele, morele, psychologische als sociale ontwikkeling van het kind.⁹ Als een kind niet bij beide ouders en/of broers en zussen kan opgroeien, heeft dat onmiskenbaar invloed op de ontwikkeling van het kind. Daarom moet deze beslissing zorgvuldig genomen worden. Om te komen tot een zorgvuldige beslissing die het meest in het belang is van het kind, is het belangrijk om met het kind zelf te spreken. In artikel 12 van het Kinderrechtenverdrag staat dat ieder kind daar recht op heeft, ongeacht zijn leeftijd. Het Kinderrechtencomité wijst in General Comment nr. 12 op onderzoek waaruit blijkt dat ook heel jonge kinderen in staat zijn hun mening kenbaar te maken, zelfs als zij dit misschien verbaal nog niet kunnen. Het is volgens het Kinderrechtencomité dan ook niet noodzakelijk dat kinderen volledig op de hoogte zijn van alle aspecten van de zaak die hen betreft. Het gaat erom dat het kind voldoende begrijpt waar de zaak over gaat om hierover een eigen mening te kunnen vormen. Volgens het Kinderrechtencomité moet per individueel geval onderzocht worden of het kind in staat is zijn mening te geven en welk gewicht er aan de mening van het kind moet worden gehecht. Om te kunnen beoordelen welk gewicht er aan de mening van het kind moet worden gehecht, geldt als criterium dat gekeken moet worden of het kind in staat is zijn mening op een 'redelijke en onafhankelijke manier' kenbaar te maken. Hierbij moet ook rekening worden gehouden met de invloed die de beslissing kan hebben op het leven van het kind. Hoe groter de invloed van de beslissing is op het leven van het kind, des te belangrijker het is dat er passend gewicht wordt gehecht aan de mening van het kind.¹⁰

De toelichting op het oordeel

De Raad had op grond van artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag de verplichting het belang van Nathalie voorop te stellen bij de beslissing waar zij ging wonen: bij haar vader in Nederland of bij haar moeder en halfzus in het Verenigd Koninkrijk. Bij de beoordeling welke beslissing het meest in het belang van Nathalie was, moest de Raad rekening houden met haar recht op ontwikkeling, haar recht op identiteit, haar recht op participatie en tot slot haar recht op gezinsleven met zowel haar ouders als haar halfzus Zara. De klacht van mevrouw Lewis gaat erover dat de Raad onvoldoende aandacht heeft besteed aan het recht van Nathalie om op te groeien met haar halfzus Zara. De Kinderombudsman leest in het raadsrapport dat de raadsonderzoekers uitvoerig onderzocht hebben of het voor Nathalie beter was om bij haar vader of bij haar moeder op te groeien. Om tot een antwoord op deze vraag te komen, hebben de raadsonderzoekers een huisbezoek afgelegd zodat zij Nathalie konden zien en spreken. Dit is in lijn met artikel 12 van het Kinderrechtenverdrag. De Kinderombudsman vindt echter dat, op basis van het raadsrapport, onvoldoende inzichtelijk is hoe rekening is gehouden met het recht van Nathalie op gezinsleven met haar halfzus Zara (artikel 16), het recht op bescherming van haar identiteit (artikel 8) en de mogelijke gevolgen voor haar ontwikkeling als zij niet zou opgroeien met haar halfzus Zara (artikel 6). Deze kinderrechten hadden onderzocht en meegewogen moeten worden bij het nemen van een beslissing die het meest in het belang van Nathalie was, zoals artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag voorschrijft. Vervolgens had dit expliciet opgeschreven moeten worden in het raadsrapport. Op die manier was het voor alle betrokkenen (inclusief Nathalie op latere leeftijd) duidelijk hoe de Raad *alle* kinderrechten van Nathalie heeft onderzocht en meegewogen bij het uiteindelijke advies dat het beter was voor Nathalie om bij haar vader in Nederland op te groeien en niet bij haar moeder en halfzus in het Verenigd Koninkrijk.

Het oordeel ten aanzien van klacht 3 (geen officiële vertaling in het Engels van een gespreksverslag)

De Nationale ombudsman is van oordeel dat deze klacht gegrond is. De ombudsman acht het handelen van de Raad dan ook niet behoorlijk.

---

⁹ UN Document CRC/C/GC/13, par. 62.

¹⁰ UN Document CRC/C/GC/12, par. 21, 29-30; Steenbakkers, A.T., Bahlmann, B.T.M., Grietens, H.W.E., 'De stem van minderjarigen onder de twaalf jaar bij beslissingen over uithuisplaatsing: Hoe kan deze worden versterkt?', Leiden: Defence for Children 2022, p. 11.

Het toetsingskader

De Nationale ombudsman toetst de klacht aan het vereiste van fair play. Dit vereiste houdt in dat de overheid de burger de mogelijkheid geeft om zijn procedurele kansen te benutten en daarbij zorgt voor een eerlijke gang van zaken.

De toelichting bij het oordeel

De ombudsman constateert dat de Raad via skype een gesprek heeft gevoerd met mevrouw Lewis met hulp van een telefonische tolk. Van dat gesprek kreeg mevrouw Lewis een verslag toegestuurd in een onofficiële Engelse vertaling. Mevrouw Lewis kreeg hierbij drie dagen de tijd om te reageren op het verslag. Dat verslag zou opgenomen worden in het concept-raadsrapport dat met mevrouw Lewis en met de heer De Groot vijf dagen later (na het weekend) besproken ging worden. Het verslag in de onofficiële vertaling was voor mevrouw Lewis niet voldoende. Een dag later ontving zij desgevraagd het verslag in het Nederlands dat zij toen zelf online heeft vertaald, maar dat niet meer officieel is vertaald. Zij had toen feitelijk nog twee dagen de tijd om het belangrijke stuk te vertalen, tot zich te nemen en te reageren naar de Raad. Mevrouw Lewis heeft binnen die termijn gereageerd.

De ombudsman stelt vast dat het beleid van de Raad is dat de ouder die geen Nederlands beheerst in beginsel zelf moet zorgen voor een vertaling van het raadsrapport. Net als de Raad is de ombudsman van oordeel dat dit ook geldt voor een gespreksverslag. Of dit ook aan mevrouw Lewis is meegedeeld, is onduidelijk. In deze zaak is van dit beleid afgeweken door mevrouw Lewis het verslag toe te sturen in een onofficiële Engelse vertaling.

De ombudsman is van oordeel dat toen mevrouw Lewis liet weten dat zij de onofficiële Engelse vertaling niet voldoende vond, de Raad zich had moeten realiseren dat mevrouw Lewis door die korte reactietermijn onder druk is gezet en in de knel kon komen. De ombudsman vindt dat de Raad zich hiervan te weinig bewust is geweest. Een reactietermijn van drie dagen is in deze situatie naar het oordeel van de ombudsman te kort. Zeker omdat het ging om een reactie op een document dat onderdeel was van een officiële adviesprocedure over de hoofdverblijfplaats van een minderjarige. Het had naar het oordeel van de ombudsman dan ook voor de hand gelegen dat de Raad mevrouw Lewis had gewezen op de mogelijkheid van verlenging van deze termijn. Mogelijk had het mevrouw Lewis geholpen dat ze nog tot aan het eind van het weekend kon reageren.

Mevrouw Lewis reageerde uiteindelijk wel voor het weekend (binnen de termijn) en de Raad stelt dat zij goed met haar reactie uit de voeten konden. Dat mag zo zijn, maar het blijft niet behoorlijk dat de Raad aan een ouder die geen Nederlands beheerst een dergelijk korte reactietermijn biedt. Binnen een termijn van drie dagen moest mevrouw Lewis het document in het Nederlands opvragen, ontvangen, laten vertalen, bestuderen en reageren. De Nationale ombudsman vindt dat mevrouw Lewis hierdoor anders is behandeld dan haar ex-partner. Dit vindt de ombudsman geen eerlijke gang van zaken en daarom vindt hij het handelen van de Raad op dit punt niet behoorlijk.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman is deze klacht gegrond vanwege strijdigheid met het beginsel van fair play.

De conclusie

De Nationale ombudsman vindt de klachten van mevrouw Lewis grotendeels gegrond. De Nationale ombudsman vindt namelijk dat de Raad mevrouw Lewis geen duidelijke uitleg heeft gegeven waarom het definitieve advies over de hoofdverblijfplaats van haar dochter Nathalie afwijkt van het voorlopige advies dat met haar was besproken. Daarnaast zou het eerlijker zijn als de Raad rekening houdt met ouders die anderstalig zijn en tijd nodig hebben om stukken te laten vertalen. De Raad kan actiever wijzen op de mogelijkheid van verlenging van de reactietermijn.

De Kinderombudsman vindt de tweede klacht van mevrouw Lewis gegrond. Deze klacht ging erover dat de Raad het belang van Nathalie om samen op te groeien met haar halfzus niet op de juiste wijze heeft betrokken bij het onderzoek. De Kinderombudsman vindt dat de Raad tijdens het raadsonderzoek en bij het uiteindelijke advies dat het beter was voor Nathalie om bij haar vader op te groeien, *alle* kinderrechten had moeten onderzoeken en meewegen. En vervolgens expliciet in het raadsrapport had moeten opschrijven hoe *alle* kinderrechten van Nathalie zijn onderzocht en meegewogen.

Instemming

De Raad liet de Nationale ombudsman tijdens het onderzoek weten dat hij van de klacht wil leren en in de toekomst in het definitieve raadsrapport op een transparante en inzichtelijke wijze uitlegt waarom een definitief advies anders is dan het voorlopige advies.

Ook liet de Raad de ombudsman weten dat het Kwaliteitskader met betrekking tot het vertalen van het raadsrapport is aangepast.

De ombudsman heeft met instemming kennisgenomen van deze aanpassingen.

De aanbevelingen

De Nationale ombudsman doet de aanbeveling aan de Raad voor de Kinderbescherming om alsnog aan mevrouw Lewis te laten weten welke factoren na het gesprek van 8 juli 2019 anders zijn gewogen en daarmee hebben geleid tot een ander (definitief) advies over de hoofdverblijfplaats van Nathalie.

De Nationale ombudsman doet tot slot de aanbeveling aan de Raad voor de Kinderbescherming om – in het geval van het verstrekken van stukken aan niet-Nederlandstalige ouders – er op te wijzen dat zij om een ruimere reactietermijn kunnen vragen.

De Nationale ombudsman,

De Kinderombudsvrouw,

Reinier van Zutphen

Margrite Kalverboer

Bijlage: Integrale tekst van de relevante kinderrechten

Het Kinderrechtenverdrag

Het Kinderrechtenverdrag is in 1989 aangenomen door de Verenigde Naties.¹¹ De Nederlandse regering heeft het Kinderrechtenverdrag in 1995 geratificeerd.¹² Sindsdien is Nederland verplicht zich te houden aan de kinderrechten die hierin zijn vastgelegd. Er is een Kinderrechtencomité aangesteld dat de taak heeft om te controleren of de landen zich houden aan het Kinderrechtenverdrag.¹³ Om landen te helpen bij de implementatie van het Kinderrechtenverdrag schrijft het Kinderrechtencomité ook General Comments. Hierin wordt uitgelegd hoe één of meerdere kinderrechten uit het Kinderrechtenverdrag moeten worden geïnterpreteerd.¹⁴

Artikel 3 (belang van het kind)

1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.
2. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.
3. De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

Artikel 6 (recht op leven, overleven en ontwikkeling)

1. De Staten die partij zijn, erkennen dat ieder kind het inherente recht op leven heeft.
2. De Staten die partij zijn, waarborgen in de ruimst mogelijke mate de mogelijkheden tot overleven en de ontwikkeling van het kind.

Artikel 8 (eerbiediging identiteit)

1. De Staten die partij zijn, verbinden zich tot eerbiediging van het recht van het kind zijn of haar identiteit te behouden, met inbegrip van nationaliteit, naam en familiebetrekkingen zoals wettelijk erkend, zonder onrechtmatige inmenging.
2. Wanneer een kind op niet rechtmatige wijze wordt beroofd van enige of alle bestanddelen van zijn of haar identiteit, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand en bescherming, teneinde zijn identiteit snel te herstellen.

Artikel 12 (recht op participatie)

1. De Staten die partij zijn, verzekeren het kind dat in staat is zijn of haar eigen mening te vormen, het recht die mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die het kind betreffen, waarbij aan de mening van het kind passend belang wordt gehecht in overeenstemming met zijn of haar leeftijd en rijpheid.
2. Hiertoe wordt het kind met name in de gelegenheid gesteld te worden gehoord in iedere gerechtelijke en bestuurlijke procedure die het kind betreft, hetzij rechtstreeks, hetzij door tussenkomst van een

---

¹¹ A/RES/44/25.

¹² Trb. 1990, 170.

¹³ Artikel 43 Kinderrechtenverdrag.

¹⁴ Zie voor een overzicht van alle General Comments die het Kinderrechtencomité heeft opgesteld: <https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crc/general-comments>.

vertegenwoordiger of een daarvoor geschikte instelling, op een wijze die verenigbaar is met de procedureregels van het nationale recht.

Artikel 16 (bescherming gezinsleven)

1. Geen enkel kind mag worden onderworpen aan willekeurige of onrechtmatige inmenging in zijn of haar privéleven, in zijn of haar gezinsleven, zijn of haar woning of zijn of haar correspondentie, noch aan enige onrechtmatige aantasting van zijn of haar eer en goede naam.
2. Het kind heeft recht op bescherming door de wet tegen zodanige inmenging of aantasting.